

Elvira Altés: «Subirachs», *Avui Diumenge* [Suplement], 13 d'agost de 1995, p. 30-31

Després de nou anys d'habitar el monument més visitat de Catalunya, les terribles sinuositats de la pedra han anat esmussant l'arrogància d'aquest artista, que s'ha obligat a conviure dia a dia, cara a cara, amb l'obra d'un geni. ¿Voleu més turment? I més goig, també, per a un home que confessa amb una certa intenció haver nascut nou mesos justos després de la mort de Gaudí. Ara, quan ja s'han apaivagat els clams de l'escàndol i la façana de la Passió està gairebé llesta per ser jutjada i apreciada, Subirachs s'ho mira, una mica cansat i empetitit per les descomunals proporcions de les seves figures, però satisfet i content per haver estat capaç d'acceptar el repte sense haver perdut l'alè que encara li caldrà per donar per acabada la seva obra. D'aquí a quatre o cinc anys tindrem polèmica?

- Quina és la pregunta que mai li han fet?

- Per què la meva obra sempre és polèmica? Crec que no se m'ha preguntat mai, perquè és complex; però, si hagués de respondre, diria que la meva obra sempre ha estat polèmica perquè és creativa. Les coses que són noves sobten i creen una espècie de xoc en l'espectador que no hi està habituat.

- Quines han estat les polèmiques que ha suscitat el seu treball?

- Jo vaig ser el primer escultor que va exposar escultures abstractes als carrers de Barcelona i allò va causar una polèmica veritablement increïble en els papers de l'època. Quan vaig fer el monument a Macià a la plaça de Catalunya i quan em vaig posar a treballar a la Sagrada Família, també hi va haver polèmica, potser perquè no segueixo les modes, cosa que m'encanta perquè el que cal és tenir una visió més generosa, menys local en el temps, perquè les coses perdurin.

- I la novetat és l'únic element que ha creat escàndol?

- Sí... Perquè dir que els altres artistes poden tenir enveja de certs encàrrecs que he tingut em sembla fins i tot una mica menyspreador de cara als meus companys, encara que molts m'han dit que potser també és degut a això. Però jo crec que és perquè les meves obres són noves i creatives.

- N'hi ha que diuen que és perquè s'ha deixat estimar molt per les institucions.

- Què dius ara? Això no és veritat, perquè l'únic encàrrec que he tingut de les institucions en els darrers temps ha estat el monument a Macià. Hi ha molts artistes que treballen per a l'Ajuntament, per a la Generalitat. A mi no em van encarregar res per als Jocs Olímpics, cosa ben espectacular en un

moment en què semblava que tots els artistes havien de treballar per als Jocs. Jo, que sóc un artista de Barcelona, tinc una gran escultura per als Jocs de Mèxic i dues a Seül, i, en canvi, no he fet res a la meua ciutat. Tampoc m'han ofert el Palau Robert per fer una exposició antològica, i m'agradaria molt, perquè és una consagració per a un artista del país. Pel que fa a la Sagrada Família, estic cridat per una fundació privada, que em va venir a buscar.

- Malgrat tot, es considera un artista d'èxit?

- Crec que sóc un artista d'èxit perquè sempre he treballat, i l'èxit consisteix en això. Hi ha moltes persones a les quals els agrada la meua obra perquè, si no els agradés, no m'encarregarien res. Jo sóc incapaç d'anar al darrera de la gent. Potser si em morís de gana... Però jo no hi he anat mai, perquè sempre he tingut feina, i això és la màxima felicitat.

- A l'artista que connecta i té èxit se li diu que és perquè fa poca investigació o acontenta massa els gustos de la gent.

- Bé, jo diria que en el meu cas és tot el contrari. Precisament la meua obra és polèmica perquè no va a fer punteria per tenir un èxit fàcil, sinó que és una obra molt personal, molt independent, i potser això m'ha portat a aquest punt una mica marginal. És clar, algú pot dir que és com si fes una obra comercial, però no és el cas. No crec que el monument a Macià sigui una obra que agradi a la gent normal; és una obra molt inesperada, sorprenent, que té una composició com a monument totalment nova en obrir-se de dalt en lloc d'acabar en forma piramidal.

- L'han criticat per fer obra figurativa a la Sagrada Família?

- Sí. Ara, fer obra figurativa no té res a veure amb l'estampeta. Pensa que la gent més tradicional hi està en contra perquè considera irreverent com represento la vida de Crist (fins i tot vénen cada mes a resar un rosari com a desgreuge). Jo no crec que la investigació de la forma consisteixi a ser figuratiu o abstracte encara més, l'art *pompier* d'avui dia és l'art abstracte, que està repetint coses que ja s'havien fet a la primera meitat d'aquest segle.

- Per què creu que es va produir aquell escàndol quan li van encarregar la façana de la Sagrada Família?

- Suposo que anys a venir s'estudiarà com un fet inesperat que a un artista en vida se li munti un *show* com aquell, en un moment en què jo començava aquesta obra i encara no es podia jutjar. Hi anaven en contra els moderns, que creien que la Sagrada Família no s'havia de continuar, els retrògrads, perquè representava el Crist nu, i els tradicionals, que em recriminaven que no seguís Gaudí. Per tant, vaig rebre trets per tots costats.

- I com el va fer sentir tot això?

- Mira, és una mica incòmode que els teus amics, amb qui has lluitat, has sopat i has fet coses junts, tot de cop se't girin en aquest vendaval; però,

d'altra banda, és maco despertar un interès tan gran, encara que sigui en negatiu, perquè és pitjor la indiferència. Això m'ha fet estar més atent, m'ha fet fer una obra més exigent. Potser si tots haguessin dit «que bo que és Subirachs!» tot hauria sigut més tou. Ha estat molt estimulant.